

МОТИВИ
към проекта на Закон за изменение и допълнение
на Закона за движението по пътищата

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта:

От извършваните от Министерството на вътрешни работи (МВР) ежегодни анализи на пътнотранспортния травматизъм се установява, че процесът по установяване на извършените нарушения на правилата за движение по пътищата с актове за установяване на административни нарушения (АУАН) и санкциониране на виновните участници в движението с наказателни постановления (НП), по реда на сега действащия Закон за административните нарушения и наказания (ЗАНН), е много бавен и неефективен. Не са редки случаите на нереализиране на административнонаказателна отговорност поради изтичане на установените в закона давностни срокове. У редица нарушители, предимно извършващи многократни нарушения на правилата за движение, установени в Закона за движението по пътищата (ЗДвП), се поражда чувство за безнаказаност, което води до увеличаване на пътнотранспортния травматизъм и неизпълнение на целите на ЗДвП – да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата.

Административнонаказателното производство по ЗАНН протича през няколко основни етапа със задължителна последователност. Първият етап обхваща установяване на нарушението и съставяне на АУАН от определени в закона длъжности лица, които се определят като актосъставители. Въз основа на съставения АУАН се издават НП, с които се налагат административни наказания от административнонаказващ орган, различен от актосъставителя. През м. януари 2020 г. за обществено обсъждане и междуведомствено съгласуване бе представен проект на Решение на Министерския съвет (МС) за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗАНН, заедно с необходимите документи. Същият регламентира нов ред за връчване на АУАН и НП, който запазва двуетапното административнонаказателно производство. Предвиденият в законопроекта ред не осигурява необходимата бързина и своевременност при осъществяването на административнонаказателната отговорност за нарушения на правилата за движение по ЗДвП, което препятства постигането на превантивния и възпитателен ефект на административното наказание. Действащият ЗАНН и предложеният законопроект за изменение и допълнение на ЗАНН не създават необходимите гаранции за протичането на административнонаказателното производство в най-кратки срокове и не предвиждат възможности за използването на съвременни технически начини за връчване на документи и книжа в производството. Налагането на административни наказания за нарушения на правилата за движение по пътищата по законоустановения ред ангажира значителен човешки ресурс на МВР, без да допринася за повишаване на безопасността на движението по пътищата и намаляване на пътнотранспортния травматизъм.

С оглед незабавност и неизбежност на процеса по налагане на административни наказания, както и с цел пестене на ресурса на МВР по издаване и връчване на наказателните постановления, е необходимо извършването на промяна в ЗДвП и ЗАНН.

На следващо място следва да бъде изпълнено предвиденото в Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване, в което е предвидено да отпадне изискването за издаване на

контролен талон за потвърждаване валидността на притежаваното свидетелство и определен брой контролни точки за отчет на извършваните нарушения.

2. Цели, които се поставят с приемането на законопроекта:

Проектът цели своевременност при осъществяването на административнонаказателната отговорност за нарушения на правилата за движение по ЗДвП, чрез създаването на процес по установяване на извършените нарушения на правилата за движение по пътищата и санкциониране на виновните участници в движението, който е по-бърз и по-ефективен. Цели се намаляване на възможностите за изграждане на чувство за безнаказаност, намаляване на пътнотранспортния травматизъм и изпълнение на целите на ЗДвП – да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата.

С проекта се цели създаването на гаранции за протичането на административнонаказателното производство в най-кратки срокове и възможности за използването на съвременни технически начини за връчване на документи и книжа в производството. Като резултат се цели и пестене на ресурса на МВР по издаване и връчване на наказателните постановления.

Цели се намаляване на административната тежест на гражданите като отпадне контролният талон, като документ към СУМПС, за който се заплащат и такси.

Законопроектът обхваща следните основни изменения и допълнения:

1. С § 2; § 6; § 10; § 12; § 19; § 20, § 21 и § 22 от предложения ЗИД на ЗДвП се въвежда едноетапност на административнонаказателното производство по установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания чрез отпадане на института на наказателното постановление и съчетаване на функциите на актосъставител и административнонаказващ орган в един субект. По-специално, разпоредбата на чл. 186 от законопроекта предвижда следното:

- За административни нарушения по ЗДвП, с изключение на нарушенията по чл. 179, ал. 3–3в (движение на моторни превозни средства без винетка), се предвижда длъжностните лица на службите за контрол по чл. 165 от ЗДвП (МВР) да издават фишове за установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания – глоби или имуществени санкции, като в определените в закона случаи ще може да се налага и наказание лишаване от право да се управляват моторни превозни средства, както и ще се отнемат контролни точки за отчет на извършените нарушения за предвидените в ЗДвП случаи. Съставеният фиш ще може да бъде обжалван в 14-дневен срок от неговото връчване чрез органа, който го е издал, пред районния съд, в района на който е извършено или довършено нарушението.

- При неправилно паркиране фишът ще може да се издаде и в отсъствие на нарушителя. В този случай фишът се издава на собственика (физическо или юридическо лице), а когато има вписан в свидетелството за регистрация ползвател на моторното превозно средство – на ползвателя (физическо или юридическо лице). Създава се възможност за налагане на имуществена санкция в случаите, когато моторното превозно средство е собственост на юридически лица.

2. Създаване на възможност гражданите в 14-дневен срок от връчването на фиша да заплатят наложената глоба или имуществена санкция в размер 70 на сто от предвидената стойност. Глобата или имуществената санкция, наложена с фиш, който е бил обжалван и потвърден от съда, ще се дължи в пълен размер.

3. Предвижда се за неуредените от закона въпроси да се прилага Законът за административните нарушения и наказания.

4. Улесняване на процедурите по съобщаване и връчване на издадените фишове. Предвижда се възможност фишовете да се връчват както присъствено, така и при отсъствие на нарушителя или отказ на същия да получи фиша. За да бъде гарантирано в най-значителна степен правото на защита на нарушителите, законопроекът предвижда с връчването на фишовете да могат да бъдат ангажирани освен традиционно използваните пощенски оператори, така и служители на определените от министъра на вътрешните работи структури и структурни звена за контрол, длъжностни лица на административни органи, при осъществяване на административно обслужване, както и по електронен път, по реда на чл. 26 от Закона за електронното управление. Предвижда се задължение връчителите, извършващи връчване по постоянния адрес, респективно по адреса на управление на нарушителя, да осъществят поне две посещения на адреса. Регламентират се правилата за съобщаване, когато нарушителят не е открит на своя адрес, като съобщаването може да бъде осъществено чрез поставяне на таблото за обявления или в интернет страницата на съответната структура за срок, не по-кратък от 7 дни, след изтичането на който фишът се смята за връчен. Въвеждането на възможност за връчване на фишове по електронен път е способ, съответстващ на съвременните технологични възможности, чието използване води до отпадане на необходимостта от лично явяване на нарушителите.

Предоставя се възможност на гражданите, при издаване или подмяна на свидетелство за управление на моторни превозни средства (СУМПС), при издаване на свидетелство за регистрация на моторно превозно средство или ремарке, да заявят или да променят вече заявен електронен адрес за кореспонденция.

5. С § 11 и § 12 се обезпечава изпълнението на наказанието – лишаване от право да управлява МПС, чрез нова принудителна административна мярка (ПАМ) за временно отнемане на СУМПС за всички случаи, в които законодателят е предвидил такова наказание, както и премахване на две други ПАМ по отношение липсата на гражданска отговорност. Предвиден е максимален срок на действие на ПАМ, обвързан с максималния срок на предвиденото наказание.

6. В изпълнение на Решение № 704/05.10.2018 г. на МС за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване, с § 1; § 4; § 5; § 7; § 8 и § 9 от предложения ЗИД на ЗДвП се предвижда отмяна на разпоредбите на ЗДвП, регламентиращи задължение за водачите да носят контролен талон за потвърждаване валидността на притежаваното свидетелство за управление на моторно превозно средство и издаването на такъв.

7. С § 3 е предвидено разширяване на обхвата на приетата от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Наредба № 38 от 16 април 2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити. Целта на изменението е тази наредба да регламентира провеждането на проверочни изпити и на водачите, по отношение на които е наложено наказание – лишаване от право да управлява МПС за водачи, управляващи МПС под влияние на алкохол или след употреба на наркотични вещества или техни аналози (вкл. в условията на повторност).

8. Въвеждане с § 14; § 15; § 16 и § 17 на имуществена санкция по отношение на собствениците и вписаните в свидетелството за регистрация ползватели на МПС – юридически лица, за всички случаи на неправилно паркиране в отсъствието на нарушителя.

9. В § 26 се предвижда изменение на ЗАНН във връзка с въвеждането на едноетапно производство по установяване на административни нарушения и налагане на съответните административни наказания. В предвидените в закона случаи овластените органи ще могат да издават фишове, с които се установяват административни нарушения и се налагат административни наказания, в размер, при условия и по ред, предвидени в него.

Предвижда се също промяна на давностните срокове. Мотив за тази промяна е, че времето от шест месеца за привеждане в изпълнение на наложеното наказание лишаване от право да се управлява МПС, респективно девет месеца след удължаването му с една втора, в много случаи е недостатъчно за реализиране на отговорността на нарушителя. В много случаи на потвърждаване на наказателното постановление от съда този срок е изтекъл преди съдебното решение да достигне до органа, компетентен да изпълни наложеното на нарушителя наказание. Голяма част от водачите, използвайки възможността да не предадат доброволно СУМПС в този срок, който е кратък, осуетяват ефективното изпълнение на наложеното им наказание.

10. В § 27 се предвижда изменение на Закона за автомобилните превози във връзка с изпълнение на Решение № 704/05.10.2018 г. на МС за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване чрез отпадане на контролния талон за потвърждаване валидността на притежаваното свидетелство за управление на моторно превозно средство.

3. Очаквани резултати от прилагането:

Очаква се постигането на своевременност при осъществяването на административнонаказателната отговорност за нарушения на правилата за движение по ЗДВП. Ще се създаде процес по установяване на извършените нарушения на правилата за движение по пътищата и санкциониране на виновните участници в движението, който е по-бърз и по-ефективен спрямо настоящия. Очаква се редуциране на възможностите за изграждане на чувство за безнаказаност, намаляване на пътнотранспортния травматизъм и изпълнение на целите на ЗДВП – да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата.

Очаква се след влизане в сила на измененията и допълненията административнонаказателното производство да протича в най-кратки срокове. Създават се възможности за използването на съвременни технически начини за връчване на документи и книжа в производството. Като резултат ще се спести и от ресурса на МВР по издаване и връчване на наказателните постановления, който ще може да бъде използван за повишаване на ефективността на останалите дейности.

Очаква се намаляване на административната тежест на гражданите като отпадне контролният талон, като документ към СУМПС, за който се заплащат и такси.

4. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С проекта не се предвижда въвеждане на европейско законодателство, поради което не е изготвена таблица за съответствие с европейското право.